

sub conditione, si Deus prius se determinaverit, sequitur evidenter ab illo rationem primi determinantis in statu conditionato tribui Deo, non autem creaturæ.

Ad prob. 3^{am}. T. 1^a. p. Quia ante decretum Dei liberum, sicut Petrus non existit, ita nec aliquid facit, sed solum facturus videtur, si daretur decretum divinum ponendi eum in certis circumstantiis cum sufficienti facultate; unde assertum de actuali decreto duntaxat intelligi debet. *D. 2^{am}. p.* Hoc nec facit nec facere potest Deus eo modo, quo facit Petrus *C.* alio modo *N.* Petrus ideo *objective* facit, ut in Deo detur scientia media sui consensus, quia, si talis daretur conditio, ipse consensum positurus esset: jam vero hunc eundem consensum simul cum Petro facturus esset Deus; adeoque et Deus aliquo modo *objective* facit, ut in se ipso detur hæc scientia media. Cæterum quia Petrus *immediate* libere positurus esset consensum, Deus autem *mediate* libere; Petrus eundem alio modo facit quam Deus, Petrique solius respectu scientia media dicitur simpliciter libera *objective*, determinabilis et impediibilis: quod non magis absurdum est, quam quod Deus rerum essentias mutare nequeat.

Inst. 1. In hoc Systemate tribuitur Deo modus concurrenti cum creaturis liberis cæcus, imperitus et indeterminatus. *Prob. 1°.* Modus concurrenti per concursum indifferentem sine intentione effectus particularis seu cum intentione tantum generali agendi quod creatura aget, est modus concurrenti memoratus: sed talis tribuitur Deo in nostro systemate; ergo. *2°.* In signo scientiæ mediæ operatio creaturæ nec est determinata ad individuum a Deo; quia in hoc signo Deus nullum habet decretum actuale: nec a creatura; quia hæc juxta nos ad individuum in nullo statu determinat; ergo. *3°.* Scientia media nihil aliud repræsentat quam creaturam esse operaturam, si Deus cum ipsa operetur; in quo nihil singulare est aut alias incognitum, cum hæc veritas sit necessaria et omnibus evidens.

R. N. Ass. Ad prob. 1^{am}. D. Iste modus concurrenti est cæcus, imperitus etc., si non includat intentionem dandi creaturæ omnia ad particularem effectum libere ponendum requisita *C.* si hæc omnia dandi intentionem includat *N.* Hanc porro intentionem includere modum concurrenti divinum etiam pro statu conditionato, patet ex *proxime dictis*; quibus et illud adjuget, quod gratia, quæ ad actum salutarem in quocumque statu prærequiritur, hominem etiam moveat, inclinet et alliciat ad bonum particulare, homineque eam non determinet, sed potius determinationem ejus et impulsu sequatur.

Ad prob. 2^{am}. D. Operatio nec a Deo nec a creatura est ad individuum determinata absolute *C.* conditionate *N.* Scientia media enuntiat quemlibet actum futurum in specie et individuo *sub conditione*, si adessent omnia ad agendum essentialiter prærequisita, inter quæ est decretum Dei negative determinans ad individuum, ut communius in Philosophia docetur: adeoque enuntiat illum futurum sub conditione, si Deus hoc decretum haberet; et hinc Deus videt actum in individuo conditionate futurum.

Ad prob. 3^{am}. N. Ass. In quo vel in scite vel maligne ab adversariis confunditur concursus Dei simultaneus in actu *primo* cum eodem in actu *secundo*. Quid porro scientia media repræsentet, ex ipsius tendentia et statu questionis sæpius proposito satis notum est.

Inst. 2. Detrahitur libertati et omnipotentia divina; quod *prob. 1°.* quia posita et ab homine determinata hac veritate conditionata: si detur auxilium tale, non existet consensus, Deus non poterit pro suo libitu facere quod existat complexus ex hoc auxilio et consensu; imo antecedenter necessitatur ad coexistendum alicui contingentia absoluto, scilicet carentia hujus complexus. *2°.* Quia possibilis foret creatura tum una, quam Deus pro libitu suo non posset convertere et prædestinare ad gloriam ut coronam, si nempe prævideatur omnibus auxiliis dissensura; tum altera, quam Deus nequiret indurare negative et propter demerita reprobare, siquidem prævideatur consensura auxiliis omnibus.

Ad prob. 1^{am}. R. 1°. D. 1^{am}. memb. Non poterit Deus facere, quod hic complexus existat libere a creatura *C.* quod existat non libere *N.* Posita scientia media de dissensu sub auxilio determinato, vel Deus obtinere nihilominus potest consensum, immutata aut ad statum absolutum non adæquate reducta hypothese scientiæ mediæ; vel si eadem ex integro posita nequeat facere ut libere existat prædictus complexus, nulla inde emergit Dei imperfectio, cum hæc impotentia reipsa nihil aliud sit, quam Deum non posse necessitare hominem, cui velit conservare libertatem.

R. 2°. D. 2^{am}. memb. Antecedenter necessitatur indeterminate ad coexistendum carentia illius simultatis seu complexus *C.* determinate *N.* Carentia illius complexus potest esse vel per carentiam auxilii vel per carentiam consensus; quamvis autem Deus necessitetur ad carentiam complexus, liberum tamen eidem est, ut illi carentia coexistat sive per primum, sive per secundum.

Ad prob. 2^{am}. R. 1°. Admissa utriusque casus possibilitate, nec is sequitur ex scientia media, cum res non ideo futura aut possibilis sit, quia Deus prævidet, sed e contrario ideo prævideat Deus, quia res est; nec etiam sequitur absurdum in scientia media, cum absurdum non sit creaturam a Deo prævideri libere facturam, quod ipsa facere potest.

R. 2°. D. Ass. Moraliter possibilis foret tam una quam altera creatura, quæ etc. *N.* metaphysice foret possibilis *subd.* in hac providentia *N.* in alia *T.* Ratio cur in omni providentia sit moraliter impossibilis ejusmodi creatura, stat in eo, quod divina libertas convertendi, et propter merita propria prædestinandi creaturam, constituatur per scientiam mediam de aliquo auxilio *congruo*, libertas vero negative indurandi et propter demerita reprobandi per scientiam mediam de aliquo auxilio *incongruo*: jam vero in omni providentia est moraliter impossibilis creatura, circa quam non habeat Deus scientiam mediam de aliquo auxilio congruo et etiam aliquo incongruo; quandoquidem Deus creaturam liberam possit constituere sub infinitis circumstantiis, et vocare per infinita auxilia utrinque diversissima, quibus attentis nemo prudenter judicare potest aliquam creaturam consensuram vel dissensuram omnibus, ut insinuat S. Auc. L. 1. ad Simpl. q. 2. n. 14. *Cum alius sic, alius sic moveatur ad fidem, eademque res sæpe alio modo dicta moveat, alio modo dicta non moveat... quis dicat defuisse Deo modum vocandi, quo etiam Esau ad eam fidem mentem applicaret, in qua Jacob justificatus est?*

Atque in hoc consistit *moralis* illa impossibilitas, ex qua pro præsentis providentia etiam metaphysica impossibilitas deducitur. Ex Scripturis enim et Patribus constat, Deum circa quamlibet creaturam prævidere auxilia

alia congrua, alia incongrua: quin ex data ratione pro impossibilitate morali infertur tam congrua quam incongrua circa quamlibet creaturam esse *synkategorematicè infinita*, et quodlibet conferri posse sub circumstantiis aliis et aliis in infinitum, cum quibus ut semper vel nunquam sit congruum, moraliter est impossibile. Quamvis autem creatura possit libere impedire scientiam mediam, cujus hypothesis reducitur ad statum absolutum, non tamen libere impedire potest, aut potius reipsa libere impeditura esset formalitates synkategorematicè infinitas scientiæ mediæ de infinitis auxiliis congruis et incongruis, utpote quorum hypotheses infinitæ collectivè sumptæ nequeunt reduci ad statum absolutum; adeoque restare solum potest, quod in alia providentia sit metaphysicè possibilis talis hypothesis: quem casum etiam si quis supponat, quantumvis obstante morali impossibilitate, nihil absurdum inde eliciet; cum per eandem nihil aliud ponatur, quam posse a Deo produci creaturas liberas, nec violari velle libertatis usum sive ad bonum sive ad malum.

QUÆRES: *An in Deo etiam detur Scientia media reflexa?*

151. *Nota.* Advertimus supra, inter eos, qui scientiam mediam admittunt, controversiam agitari, an sicut Deus ante et independentè ab omni decreto actuali cognoscit, quidquid creatura sub quacumque conditione contingente factura esset, si et id simili modo perspiciat, quo ipse sub conditione sive creaturæ sive sibi immediate libera decreturus esset. In ea porro universim statuunt alii, Deum illas veritates cognoscere dependentè ab actuali decreto, et consequenter per scientiam visionis, non autem mediam. Alii autem distinguunt inter cognitionis hujusmodi objecta; et siquidem cognitio divina assumat pro conditione *scientiam mediam directam mere possibilem*, sive non reducendam ad actum seu realem existentiam, concedunt circa id objectum dari scientiam mediam reflexam: negant vero, si pro conditione assumatur scientia media directa *actualis*, seu quæ actu ab æterno fuit, maxime in decretis divinis; propterea quod hæc scientia media directa non possit attingi suspensive, nec per modum conditionis a scientia media reflexa contingente. Alii, admissa scientia media et reflexa de aliis objectis, negant, Deum prius sua decreta absoluta cognoscere ut ponenda, quam cognoscat ut actu posita, eo quod inter ea non detur prioritas rationis.

152. *Dico I.* Deus sua decreta libera, quæ nunc non habet, sed sub alia conditione quacumque conducente haberet, cognoscit per scientiam mediam *reflexam*, et sic ante seu independentè a decreto actuali.

Prob. De decretis ejusmodi possunt formari propositiones contradictoriæ; ergo cum ambæ non possint simul esse veræ vel simul falsæ, et earum objectum determinate sit vel non sit, altera earum determinate erit vera, altera falsa; ergo ut falsæ a divino intellectu, quem nulla latet veritas, sunt determinate cognoscibiles; ergo si hæc vel illa decreta Deus sub certa hypothesi esset habiturus, eadem se habiturum Deus certo cognoscit. Jam vero sine fundamento asseritur, quod ea non cognoscat nisi in aliquo decreto conditionali *actu* existente et ad omnes hypotheses possibles exporrecto; cum hujus

decreti nulla vel necessitas vel utilitas ostendi queat; ergo illa cognoscit immediate in se ipsis sive per scientiam mediam *reflexam*.

Conf. Ex paritate scientiæ mediæ directæ. Nam per hanc independentè a decreto conditionali actu existente Deus certo cognoscit, quidquid creatura sub conditione libere vellet aut faceret; ergo et independentè a simili decreto cognoscere potest, quodcumque ipse Deus libere vellet aut faceret aliqua conditione posita; tum quia sicut Dei cognitio est supercomprehensiva voluntatis creatæ, ita et comprehensiva omnino adæquans voluntatem suam: tum quia objectivum medium hujus cognitionis divinæ circa actus suos æque habetur ac medium objectivum circa actus humanæ voluntatis.

153. *Dico II.* Deus sua decreta libera, quæ de facto habet, cognoscit etiam per scientiam mediam *reflexam*: adeoque hæc datur etiam circa scientiam mediam directam actualem.

Prob. Ut prepositio sit vera absolute, non tantum sufficit ut objectum absolute sit, sed ut etiam sit sub aliqua conditione; quia si sub nulla conditione esset aut esse posset, simpliciter non esset; ergo adeo veritas propositionis absolutæ non impedit veritatem conditionatæ, ut hæc potius sit prior proprietate independentiæ et subsistendi consequentiæ; ergo et scientia Dei potest et debet haberi circa veritatem conditionatam priorem veritate absoluta; ergo admittenda est scientia media *reflexa* circa scientiam mediam directam actualem, atque hinc circa libera decreta quæ Deus de facto habet.

Conf. Rursus ex paritate scientiæ mediæ directæ. Volitiones creaturæ etiam actu existentes prius ratione cognoscuntur a Deo conditionate quam absolute; adeoque cognosci eodem modo poterunt liberæ volitiones divinæ, quamvis absolute dentur.

154. *Dico III.* Videtur esse probabilius, quod, supposita in Deo scientia media *directa* et *reflexa*, Deus prius cognoscat sua decreta absoluta ut ponenda, quam ut actu posita.

Prob. Ex eo quod ratione prius sit decretum ut ponendum, quam actu positum; cum ratio positionem hanc negandi sumatur a contrario: ac præterea inter Theologos hic conveniat, eo modo quodlibet a Deo cognosci, quo modo est cognoscibile. Decretum divinum ut absolute ponendum non dependet ab actuali existentia illius habitudinis, quam dicit decretum actuale liberum, sed solum a conditione, sub qua prius fuit conditionate ponendum, purificata, et per quam constituitur in ratione decreti absoluti ut logice ponendi; decretum autem actuale dependet ab actuali habitudine quam dicit ad objectum: sed conditio purificatur in priori signo per scientiam mediam directam seu independentè ab actuali decreto; decretum autem actuale habetur in signo posteriori, ut patet ex signis rationis, quæ hic formari possunt. Nam in *primo* signo, quod est simplicis intelligentiæ, spectatur decretum logice possibile; in *secundo*, quod est scientiæ mediæ reflexæ, spectatur decretum conditionate ponendum, quia hoc signum dicit v. g. si viderem Petrum consensurum huic auxilio, illud ei darem; in *tertio*, quod est scientiæ mediæ directæ, spectatur decretum absolute ponendum, quia enim hoc signum dicit v. g. sed video Petrum consensurum huic auxilio, purificatur conditio, per cujus purificationem constituitur decretum absolu-

tum logice ponendum; in *quarto*, quod est scientiæ visionis, spectatur decretum absolute positum actu, quia hoc signum dicit v. g. ergo dabo hoc auxilium. Ergo decretum ut ponendum, est in priori signo seu prius ratione, quam decretum ut actu existens; præsertim cum scientia media directa decretum divinum logice ponendum constituens sit quodammodo causa directiva decreti actualis; ergo et prius est cognoscibile, et a Deo cognoscitur.

Conf. Ideo divinum decretum prius est conditionate ponendum, quam actu existens, quia prior est scientia media directa ut logice possibilis et per modum conditionis importata, a qua decretum conditionate ponendum dependet et constituitur prius in ratione decreti conditionate ponendi, quam sit decretum actu existens: sed etiam prior est scientia media directa ut existens et purificans conditionem scientiæ mediæ reflexæ, a qua dependet et per quam constituitur decretum absolute ponendum antequam sit decretum actuale; ergo si in Deo prius sit decretum conditionate ponendum, quam actu existens, etiam prius est absolute ponendum, quam actu existens.

153. *Observe.* Ex dictis colligi potest, quinam circa res creatas contingentes a nobis admittatur scientiæ divinæ secundum diversa rationis signa ordo et series: nempe in *primo* signo Deus per scientiam simplicis intelligentiæ cognoscit rerum possibilitatem; in *secundo* per scientiam mediam reflexam, quid ipse sub quacumque conditione esset factururus; in *tertio* per scientiam mediam directam, quid creaturæ sub conditione quacumque essent facturæ; in *quarto* per scientiam visionis Deus cognoscit res absolute futuras, præsentis et præteritis. Quod autem scientia media *reflexa* ordine præcedat mediam directam, ratio est prima, quia scientia media reflexa pro sua conditione habet scientiam mediam directam ut logice possibilem: cum igitur scientia media directa prius sit logice possibilis quam existens, etiam prius est scientia media reflexa, quam directa. Altera est, quia, antequam absolute verus est hic complexus ex scientia media directa et decreto, quo Deus v. g. dicit: quia video Petrum consensurum auxilio tali, si illud ei daretur, dabo ei tale auxilium: jam prius relucet hæc veritas conditionata: si viderem Petrum consensurum auxilio tali, illud ei darem. Postrema est, quia prius debet videre Deus actus proprios sub conditione futuros, quam actus extraneos et alienos; imo in illo signo, in quo jam actu datur scientia media directa, Deus non potest amplius per scientiam mediam reflexam dicere: si viderem, darem; sed debet per scientiam mediam directam dicere: sed video; et per scientiam visionis subungere: ergo dabo.

ARTICULUS III.

QUEMNAM USUM IN DEO HABEAT SCIENTIA MEDIA?

156. *Nota.* Præter propriam omniscientis perfectionem, quam Deo *præscientia* tribuit, eadem præsertim conduit ad titulum divinæ *providentiæ* tuendum. Est autem providentiæ præcipuum munus, singularum rerum et maxime creaturarum rationalium proprios intendere fines, et media

decernere, per quæ fines hujusmodi infallibiliter et ad earum naturas accommodate attingantur; hoc autem ut perfectissime fiat, tria omnino necessaria sunt: 1°. requiritur, ut, dum aliquid Deus absolute decernit, etiam si media cum fine tantum contingenter juncta adhibeat, per ea norit finem certo et infallibiliter obtinendum, quia alioqui cæca foret providentia et operatio fortuita: 2°. ut, dum infallibiliter decernit media et finem circa creaturas racionales, non lædat libertatem, sed totam ejus indifferentiam relinquat; cum alias accommodate ad illarum naturam non ageret: 3°. ut, dum decernit medium seu auxilium gratiæ efficacis, faciat speciale beneficium: dum autem inefficax decernit, non inferat maleficium; ut in abundantia ostendatur adesse favoris et dilectionis augmentum, in sufficientia vero abesse malignitas. An ad hæc præstanda non *utilis* duntaxat, sed et *necessaria* sit scientia media, hic quaeritur.

157. *Dico I.* Scientia media est necessaria ad decreta divina absoluta provide et sapienter formanda.

Prob. Ut Deus decernat sapienter circa finem et provide circa media ad finem conducentia, debet scire quinam modus agendi sit aptior ad finem assequendum, et quem eventum habitura sint media, quæ adhiberi possunt; quia omne agens propter finem nullam aliam regulam habet, quam considerationem futuri sub conditione, dicitque: si hoc medium elegero, hoc eveniet; si alterum sumpsero, eveniet aliud; quandoquidem alias imprudenter et cæco modo ageret. Sed hoc unice præstat per scientiam mediam; non enim ad hoc sufficit scientia *simplicis intelligentiæ*; cum per eam Deus quidem videat quid fieri possit, aut quod media possent obtinere talem finem, si voluntas libere consentiat, cum media maneant indifferentia; minime autem videt, quodnam futurum sit, an voluntas nempe consensura, et media ista sint efficacis futura; cum hæc scientia respiciat tantum possibilita seu sub præcisa ratione possibilitatis; ergo.

Conf. Si ad formanda decreta Dei absoluta non esset necessaria scientia media, ergo quia sufficeret quod, supposita sola scientia possibilitatis, divina voluntas sit efficacissima; sed per hoc imprimis non intelligitur Deus agere provide et sapienter, utpote cujus intellectus non dirigeret voluntatem, sed pro ratione esset voluntas; quique non attenderet, quis modus agendi et quid natura cujuslibet rei magis conveniat: deinde vel ponitur voluntas Dei efficacissima per media necessaria et ad unum ex se determinata, vel per media indifferentia: si 1um. ergo sicut cum ejusmodi mediis non potest stare libertas creata, sic nec voluntas efficacis per illa potest sufficere ad formanda decreta absoluta circa actus liberos creaturæ: si 2um. ergo voluntas etiam efficacissima potest esse fallibilis, utpote dependens a mediis indifferentibus, nec habebit infallibilitatem nisi immixtam scientiæ mediæ, vi cujus norit media illa, quantumvis indifferentia, certo tamen esse conjungenda cum fine.

158. *Dico II.* Scientia media est necessaria ad conciliandam libertatem cum efficacis gratiæ et certitudine decretorum Dei, sive prædefiniendis sive prædestinantis.

Prob. 1^a. p. Ut cum libertate voluntatis creatæ concilietur efficacis gratiæ,
ii. p. 1.